

STAV GRAĐANA SRBIJE PREMA KORUPCIJI

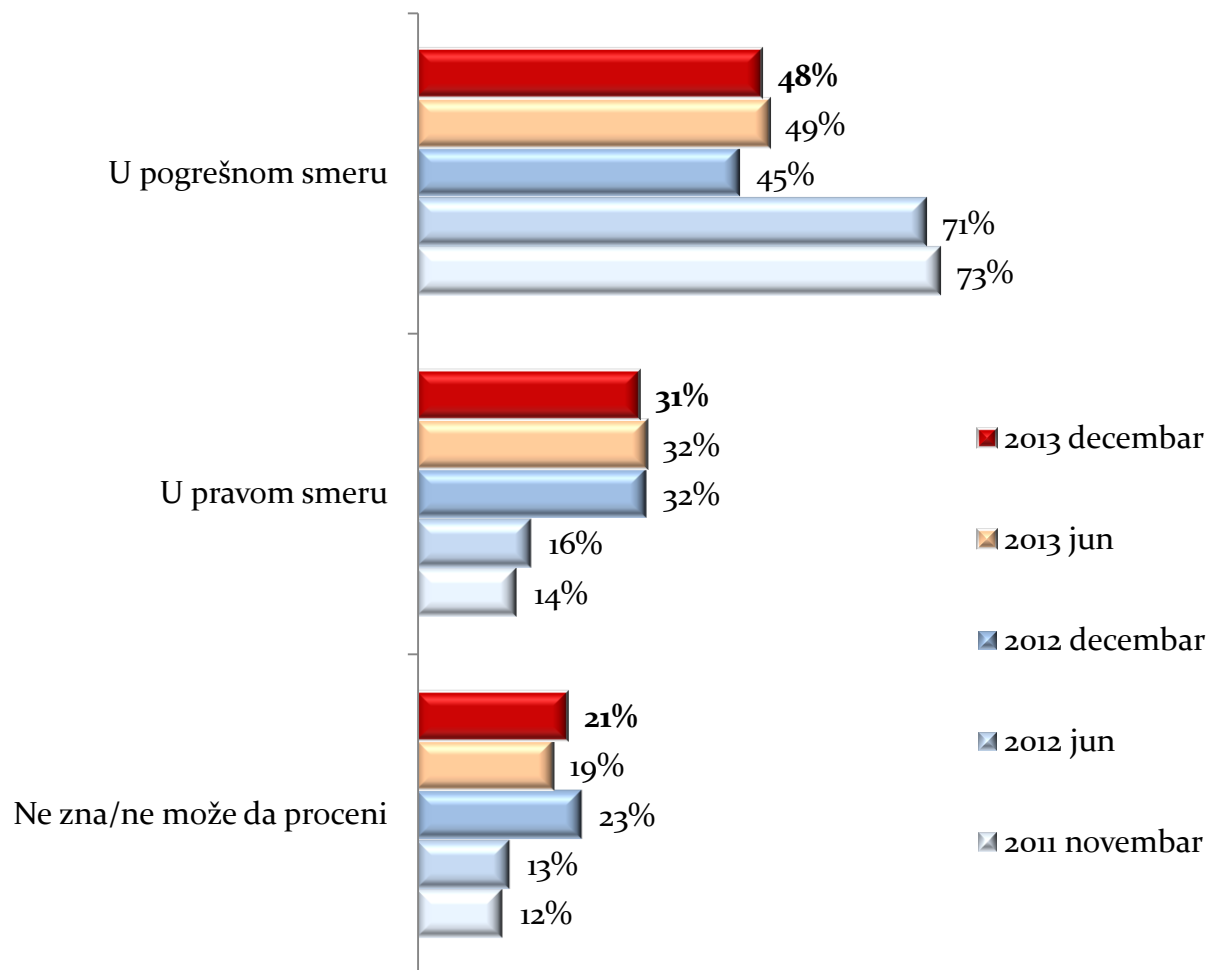
Izveštaj pripremljen za UNDP Srbija
Izveštaj pripremio **CeSID** DOO, Beograd
Decembar 2013. godine

METODOLOGIJA

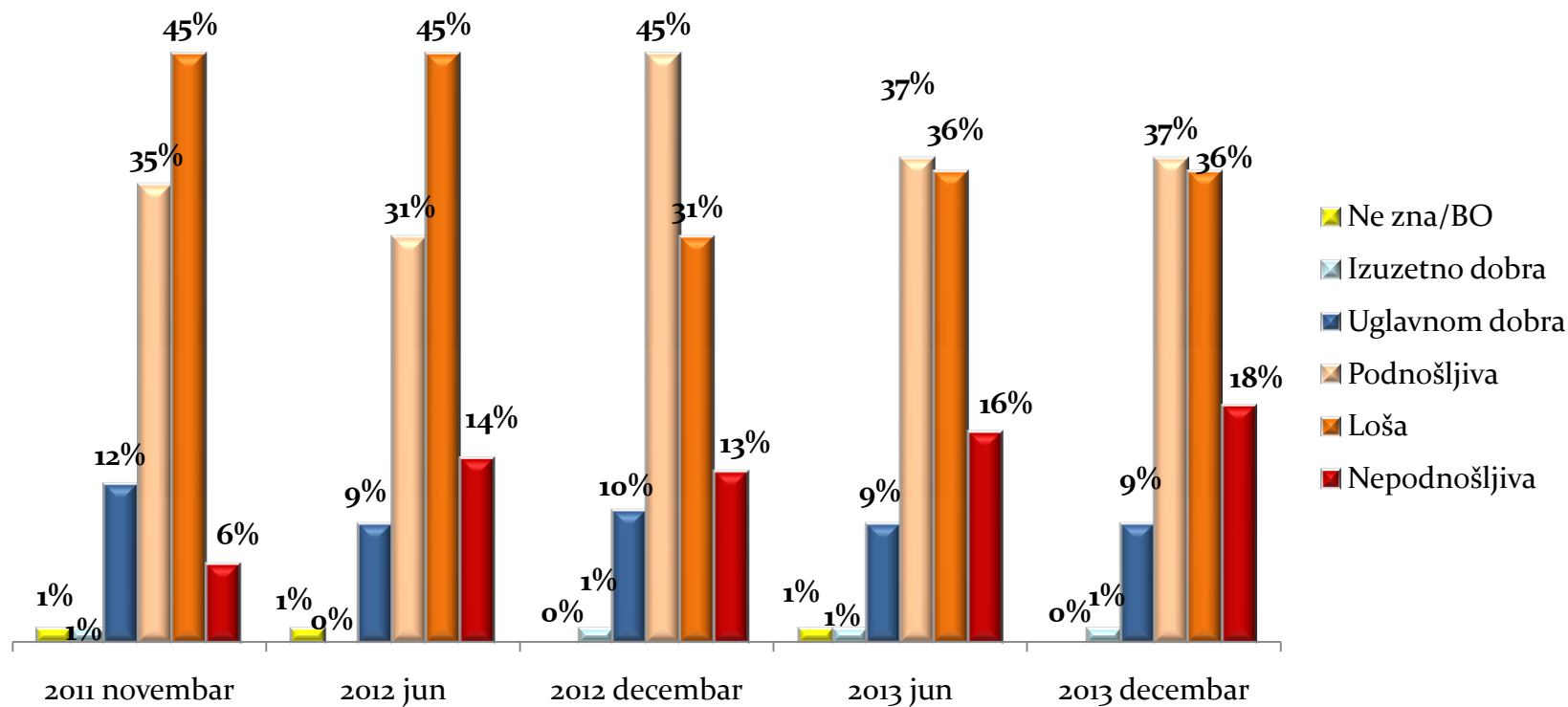
Istraživanje realizovali	Agencija za istraživanje javnog mnjenja CeSID za UNDP Srbija
Terenski rad	U periodu između 07. i 17. decembra 2013. godine
Tip i veličina uzorka	Slučajni, reprezentativni uzorak od 600 punoletnih građana Srbije
Okvir uzorka	Teritorija biračkog mesta kao najpouzdanija registarska jedinica
Odabir domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – u okviru biračkog mesta, svaka druga kućna adresa od početne tačke
Odabir ispitanika u okviru domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – izbor ispitanika metodom prvog rođendana u odnosu na dan anketiranja
Istraživačka tehnika	Licem u lice u okviru domaćinstva
Istraživački instrument	Upitnik

UOPŠTENO GLEDANO, DA LI MISLITE DA STVARI U SRBIJI IDU U PRAVOM ILI U POGREŠNOM SMERU?

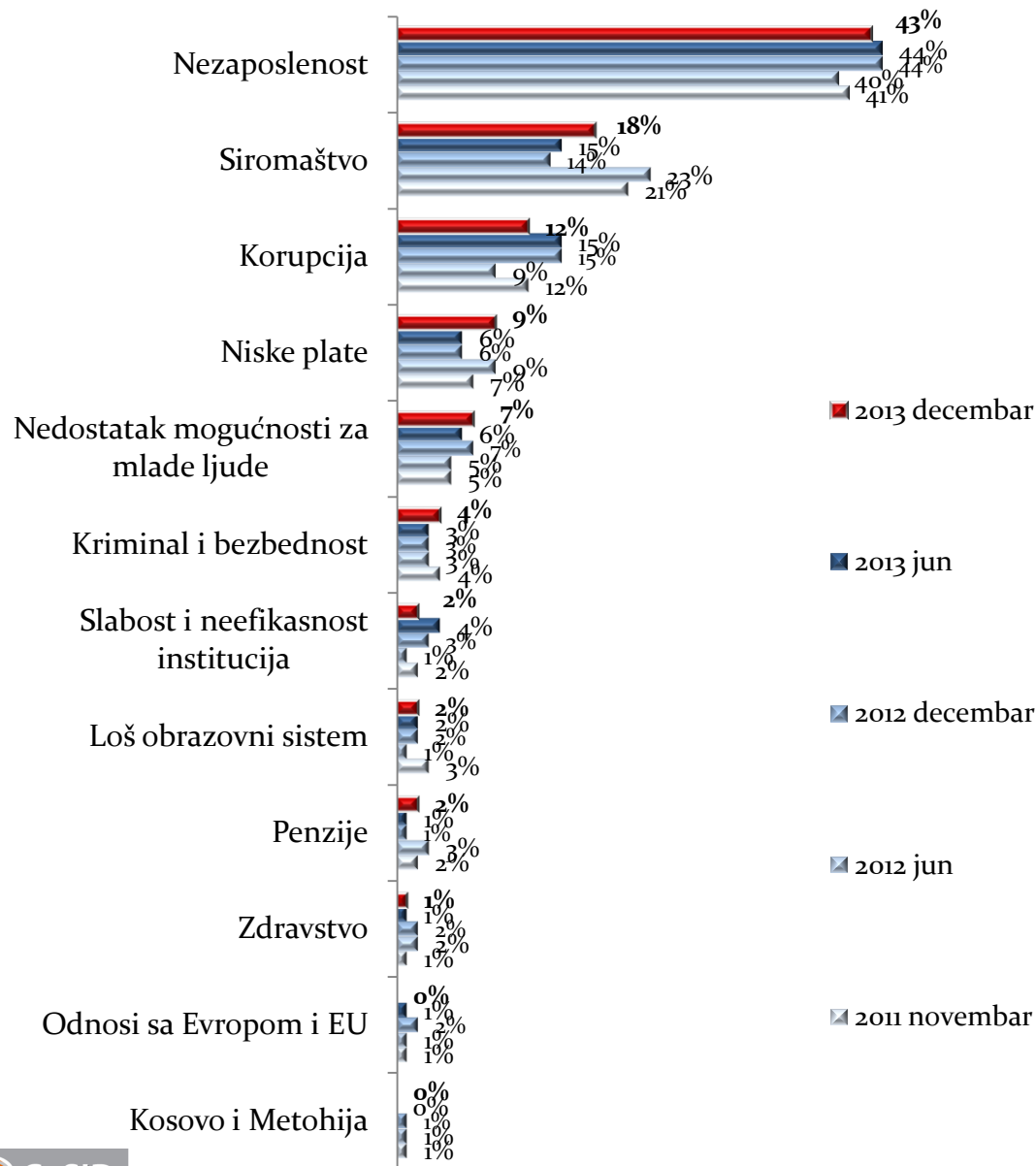
Optimizam građana Srbije je još uvek na nivou od decembra prošle godine. Skoro trećina građana (31%) u ovom trenutku smatra da se stvari u Srbiji kreću u dobrom smeru! Ovo je već treći istraživački ciklus u kome beležimo gotovo istovetan procenat građana koji pokazuju optimizam u pogledu budućnosti Srbije

KAKO BISTE OCENILI SVOJU SADAŠNJU MATERIJALNU SITUACIJU?

U ovom trenutku, od početka ovog istraživačkog projekta 2009. godine, beležimo najveći procenat ispitanika koji smatraju da je njihova materijalna situacija nepodnošljiva (18%). Kada uzmemo u obzir da je još 36% onih koji svoju ekonomsku situaciju vide kao lošu, dobijamo nešto više od polovine građana u Srbiji čiji su materijalni resursi jedva dovoljni za preživljavanje.

GLAVNI PROBLEMI GRAĐANA SRBIJE (PREGLED PO ISTRAŽIVAČKIM CIKLUSIMA)

Negativni parametri životnog standarda uslovljavaju i redosled na listi ključnih problema sa kojima se suočavaju građani Srbije.

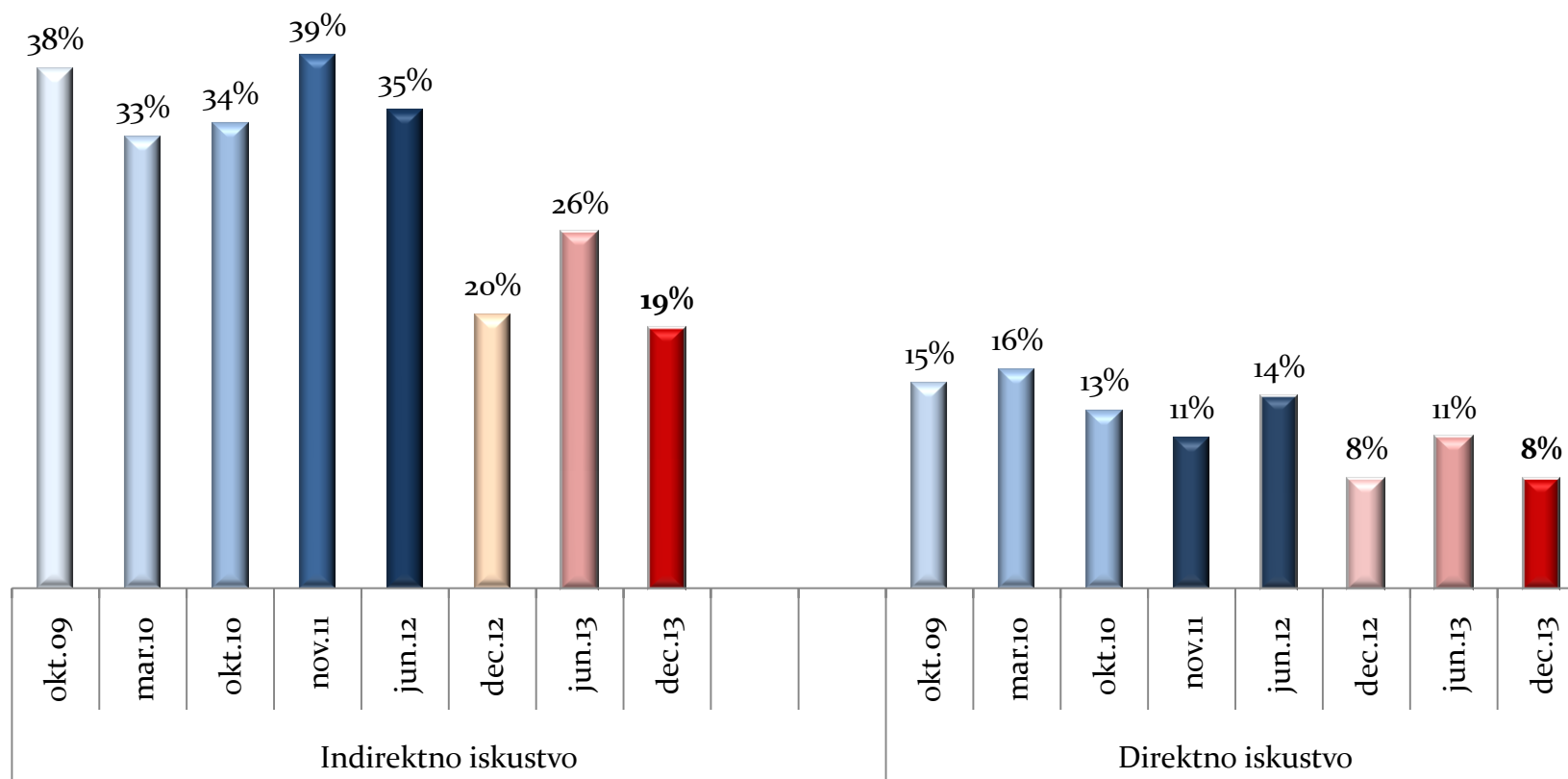
Siromaštvo je potisnulo korupciju sa drugog na treće mesto na listi najvećih problema sa kojima se suočavaju građani.

U ovom trenutku, posle nezaposlenosti koja dominira na prvom mestu, sledi siromaštvo kao ključni problem za 18% građana Srbije, a korupcija je tek na trećem mestu sa 12% onih koji je percipiraju najvećim problemom građana Srbije danas.

UČESTALOST SLUČAJEVA KORUPCIJE

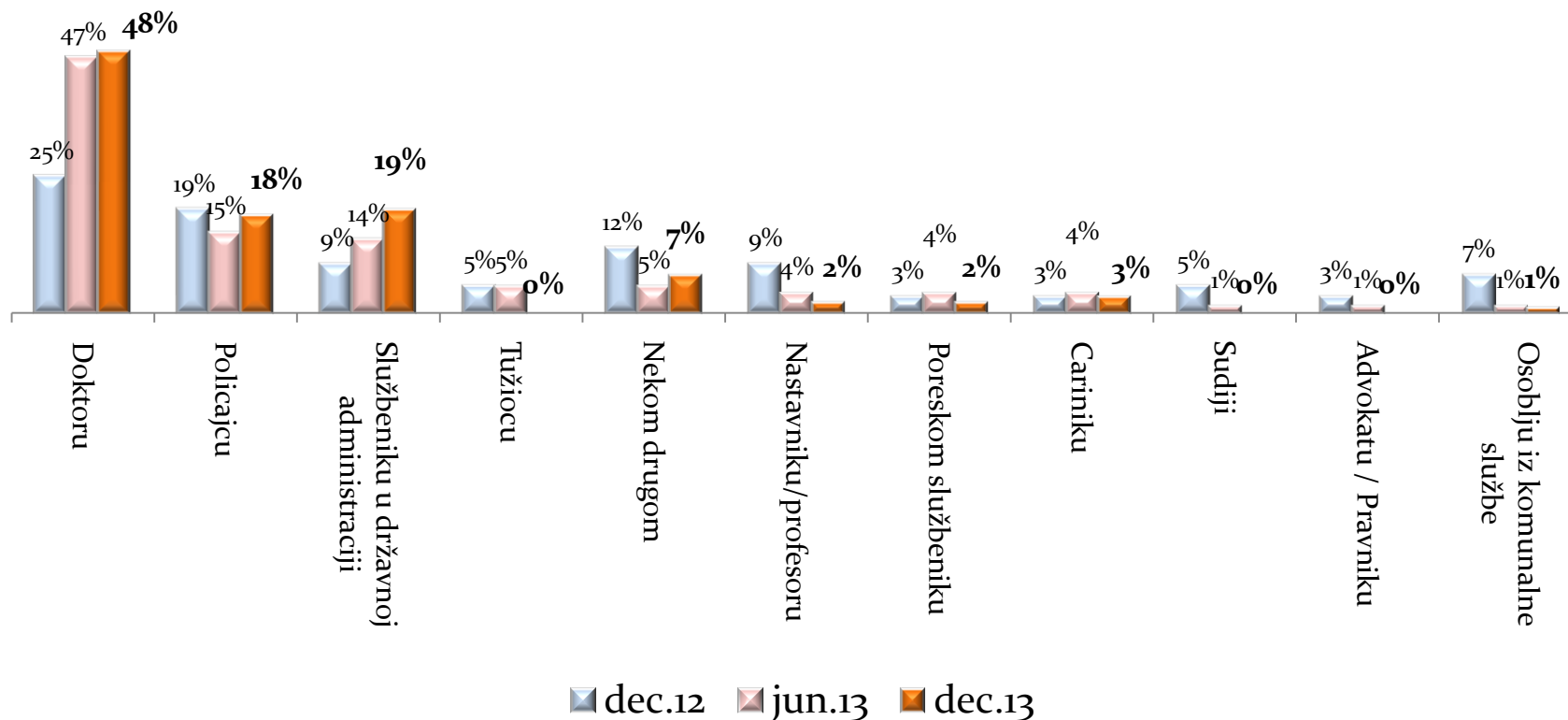
*Ko je platio, koliko, kome i
zašto?*

UČESTALOST SLUČAJEVA KORUPCIJE

Svega 19% ispitanika tvrdi da su njima bliski ljudi u prethodna tri meseca imali iskustva sa korupcijom što je za 1% niže nego pre godinu dana. Ovo je istovremeno najniži nalaz od početka ovog istraživačkog projekta!

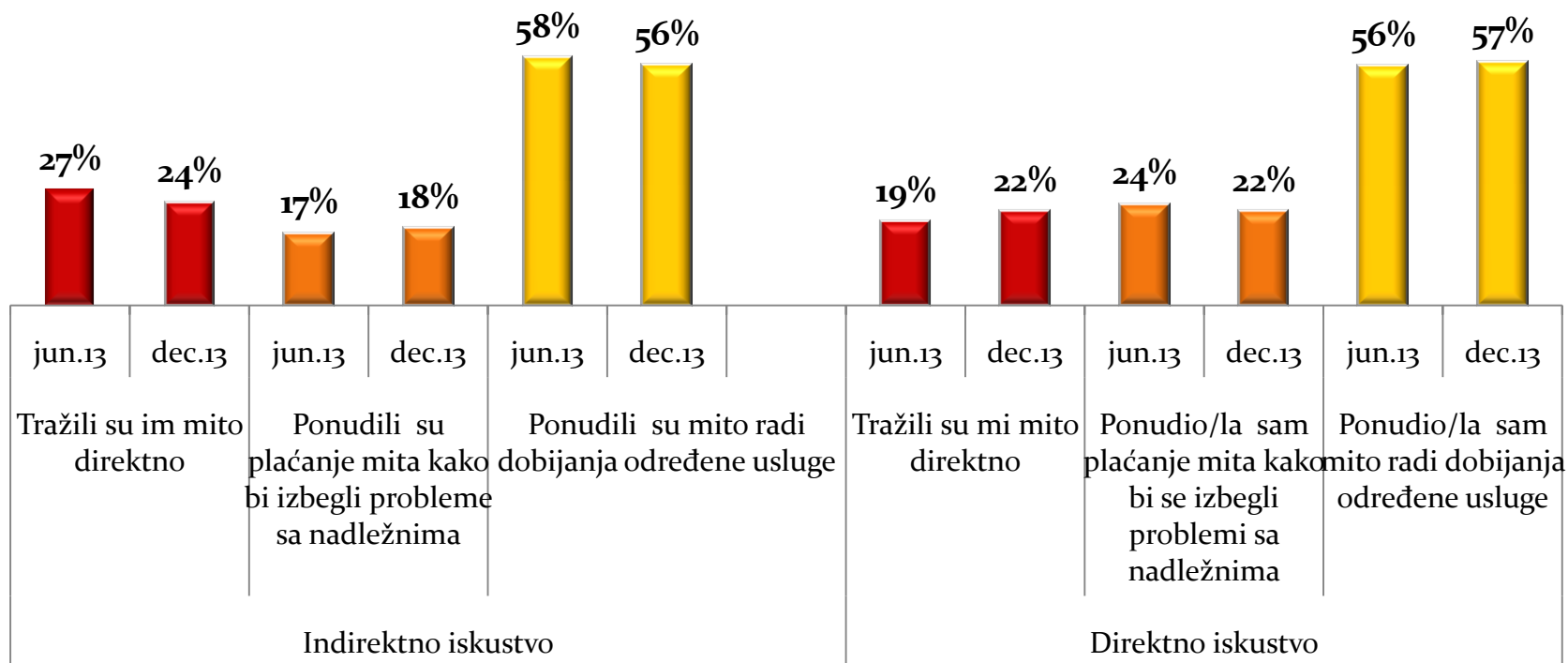
KOME JE PLAĆENO?

Trendovi koje pratimo u poslednja tri ciklusa nam jasno izdvajaju lekare i policajce kao profesije u kojima su slučajevi korupcije konstantno prisutni. Vidljiv je i trend povećanja u pogledu učestalosti korupcije kod službenika u državnoj administraciji. U poslednja dva ciklusa skoro polovina (48%) od ukupnog broja slučajeva davanja mita je vezana za zdravstvo i lekare!

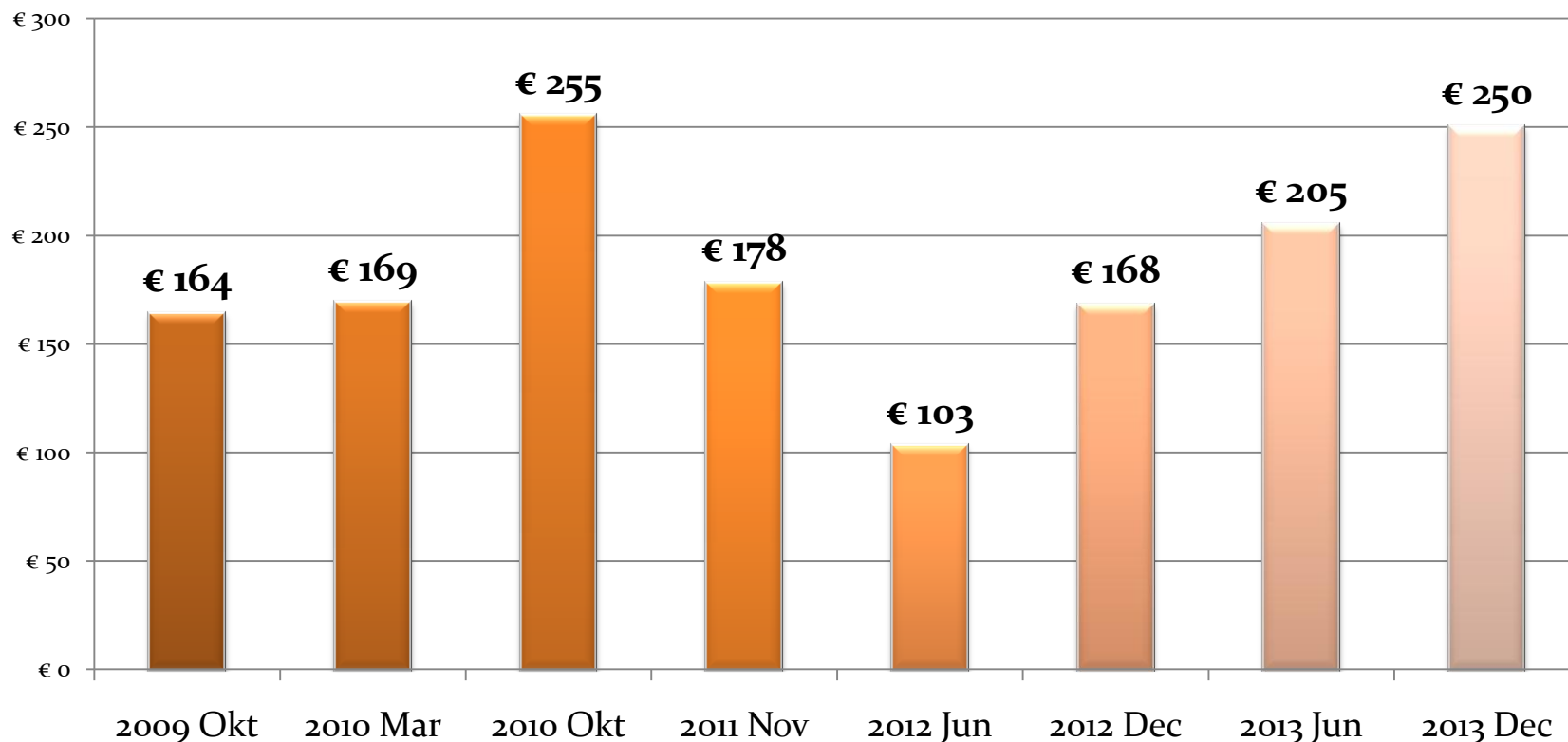
ŠTA JE RAZLOG ZA DAVANJE MITA?

Skoro 60% građana Srbije koji su imali direktno ili indirektno iskustvo sa korupcijom su SAMI ponudili mito radi dobijanja određene usluge!

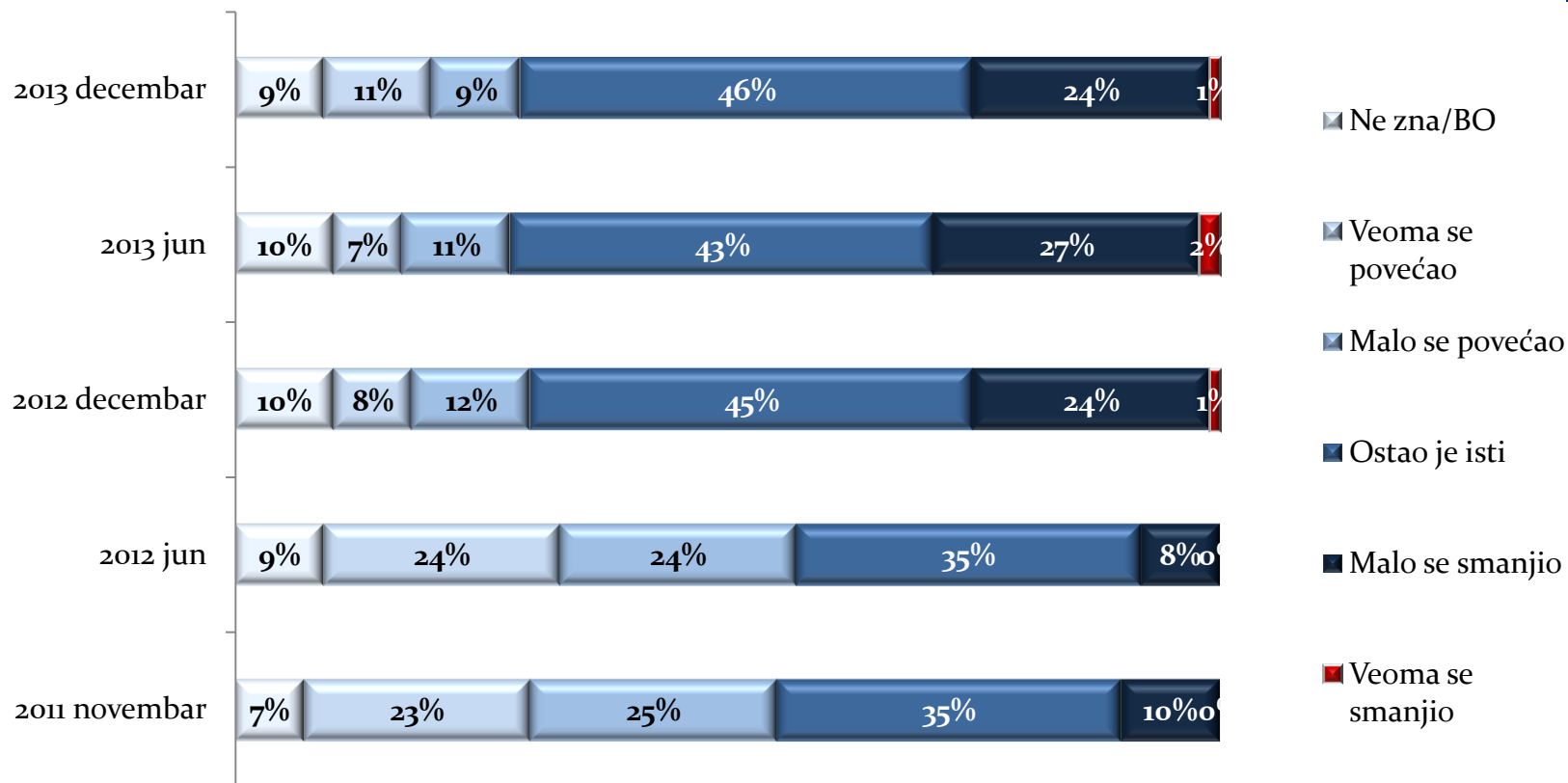
Ipak moramo napomenuti da je broj slučajeva u kojima je od građana direktno traženo mito ipak za nijansu veći nego pre šest meseci (*rast sa 19% na 22% u kategoriji građana kojima je direktno traženo mito*). Sa druge strane, u slučajevima indirektno upoznatosti sa korupcijom, broj slučajeva u kojima je od građana direktno traženo mito u poslednja tri meseca je smanjen za 3% (sa 27% na 24%).

PROSEČAN IZNOS MITA, KOMPARATIVNI PRIKAZ

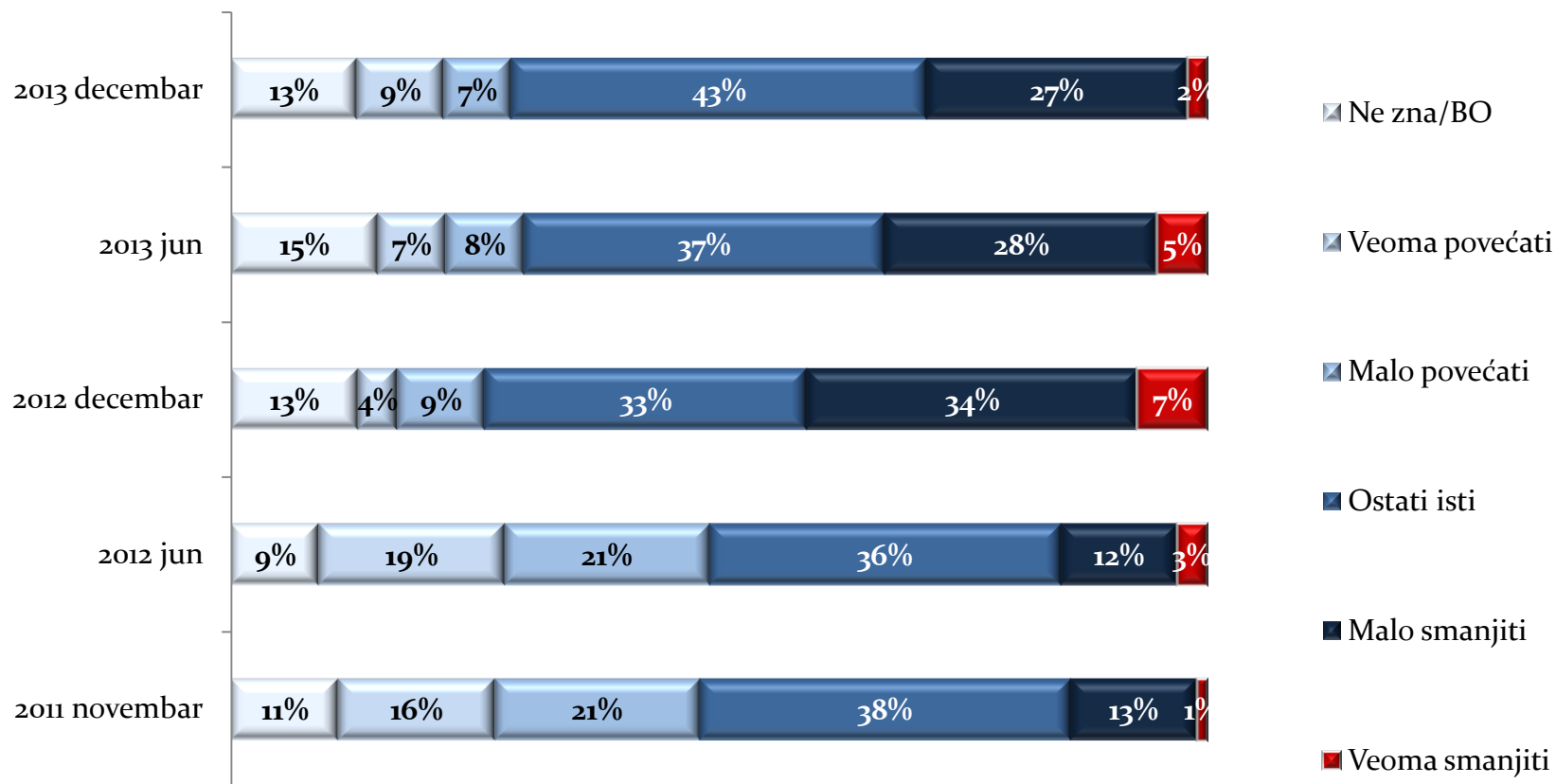
Zabrinjavajući podatak: iznos datog mita u prethodna tri meseca je u ovom istraživačkom ciklusu po treći put prešao cifru od 200 Evra! Najviši zabeleženi prosečni iznos mita u prethodnih šest ciklusa je bio 255 Evra u oktobru 2010. godine. Nalazi iz ovog ciklusa (prosečni iznos mita je 250 Evra) ukazuju da se visina mita ozbiljno približila rekordnoj cifri iz oktobra 2010. godine.

PERCEPCIJA KORUPCIJE

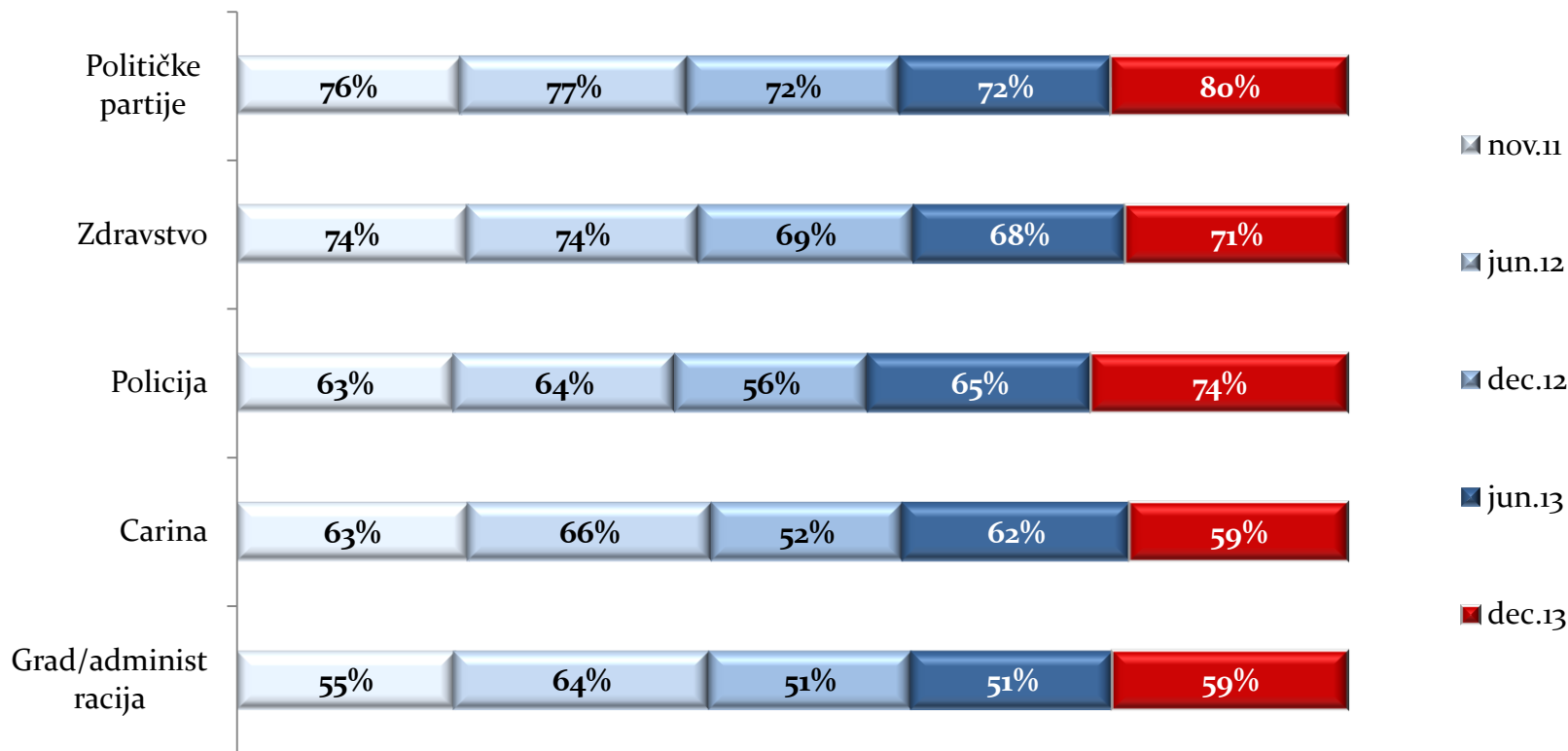
U ovom istraživačkom ciklusu je za 3% smanjen broj onih koji tvrde da se malo smanjio nivo korupcije u Srbiji i ovaj nalaz ukazuje da kod građana još uvek postoje određene nedoumice u kom pravcu se odvija borba protiv korupcije.

KAKVA JE BUDUĆNOST KORUPCIJE U SRBIJI U NAREDNIH 12 MESECI?

Trenutno svega 2% građana očekuje da će se nivo korupcije smanjiti u narednih 12 meseci što je za cela 3% niže nego pre šest meseci. Za nijansu je (sa 28% na 27%) smanjen i broj građana koji tvrde da će se nivo korupcije malo smanjiti u narednoj godini. Najviše građana (43%) smatra da se u narednoj godini ništa značajno neće promeniti kada je reč o nivou korupcije u Srbiji i da će sve ostati na istom.

ODAKLE VREBA KORUPCIJA?

Percepcija nivoa korupcije unutar političkih partija u decembru 2013. godine je najviša od početka ovog istraživačkog projekta i iznosi celih 80%!

Uporedo sa porastom percepcije korupcije unutar političkih partija, beležimo rast percepcije nivoa korupcije i u skoro svim institucijama koje građani iz ciklusa u ciklus smatraju dominantno korumpiranim (zdravstvu, policiji, gradskoj administraciji...) u odnosu na jun 2013. godine .

KOLIKO JE KORUPCIJE U KLJUČNIM INSTITUCIJAMA SISTEMA?

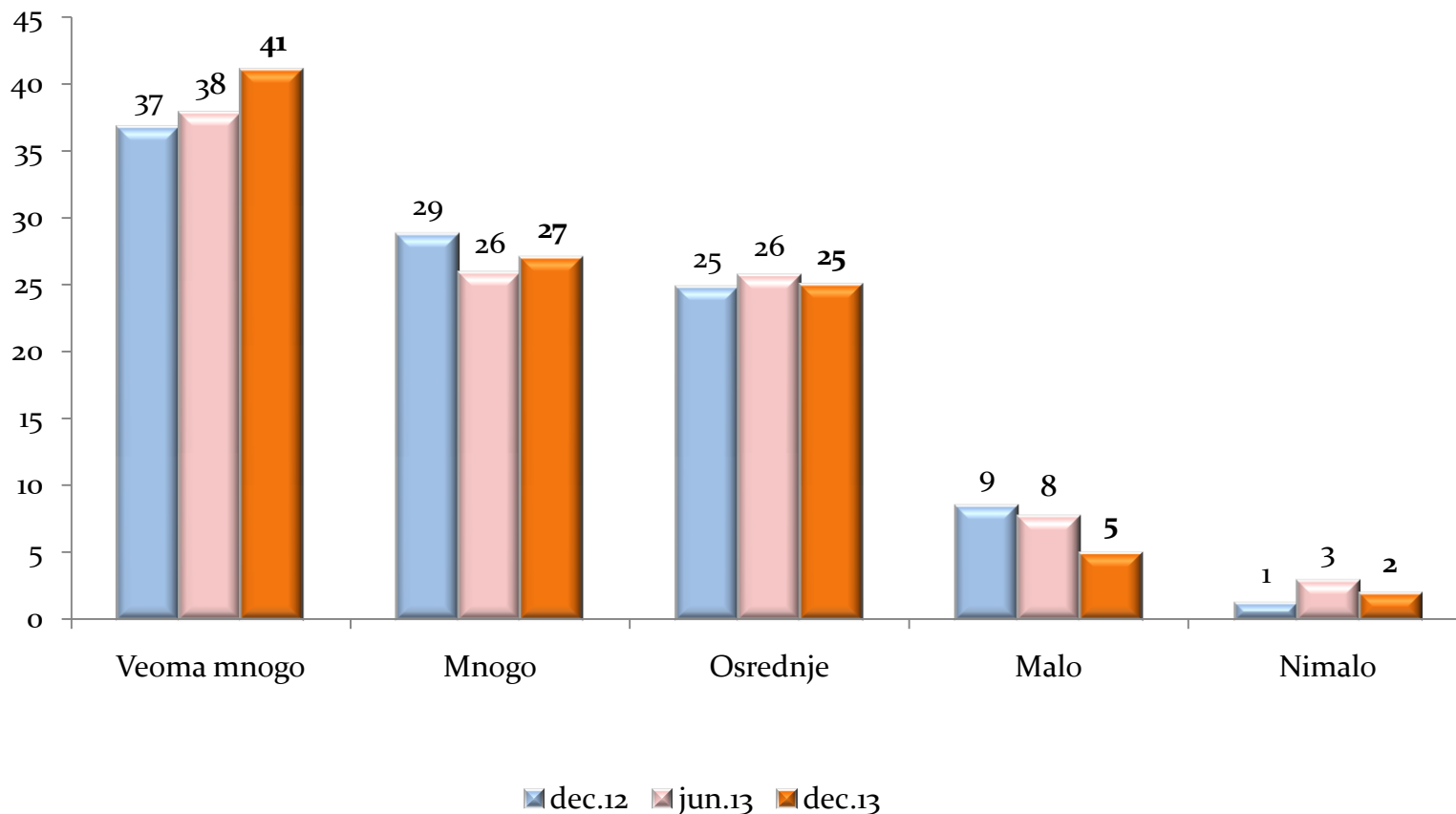

Ako je sudeći po trendovima uspostavljenim na osnovu odgovora ispitanika, SVE VIŠE!

U ovom trenutku procenat građana koji smatraju da su ključne institucije sistema poput republičke Vlade i Parlamenta donekle i veoma korumpirane je za čak 10% veći nego pre samo šest meseci!

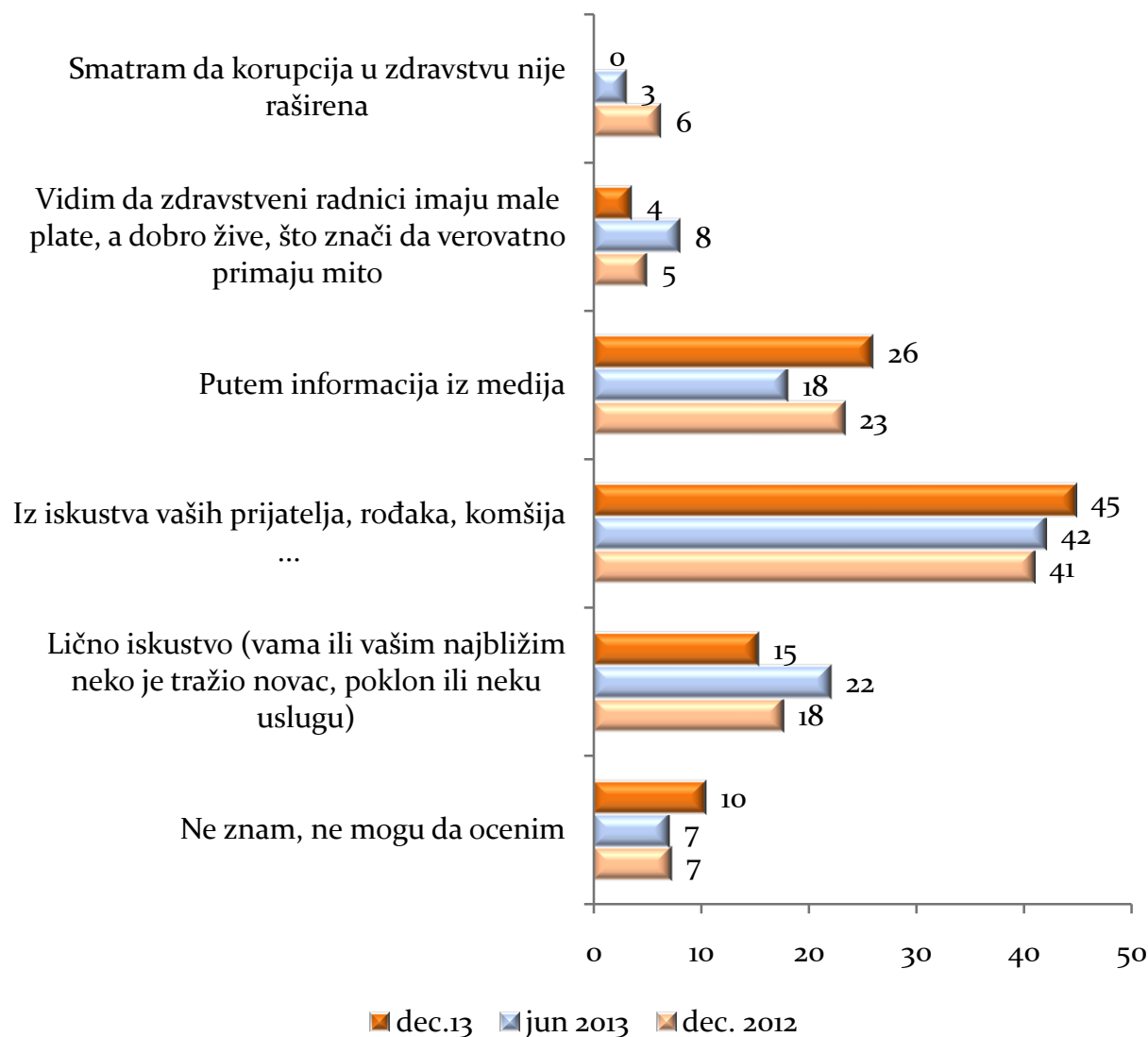
Predsednika države u ovom trenutku smatra korumpiranim 6% više ispitanika nego što je to bio slučaj u junu 2013. godine, a čak 11% više nego prethodnog decembra!

PERCEPCIJA KORUPCIJE U ZDRAVSTVU

Više od dve petine ispitanika smatra da je korupcija unutar zdravstvenog sistema veoma mnogo izražena, a 27% smatra da je u ovoj oblasti ima mnogo!

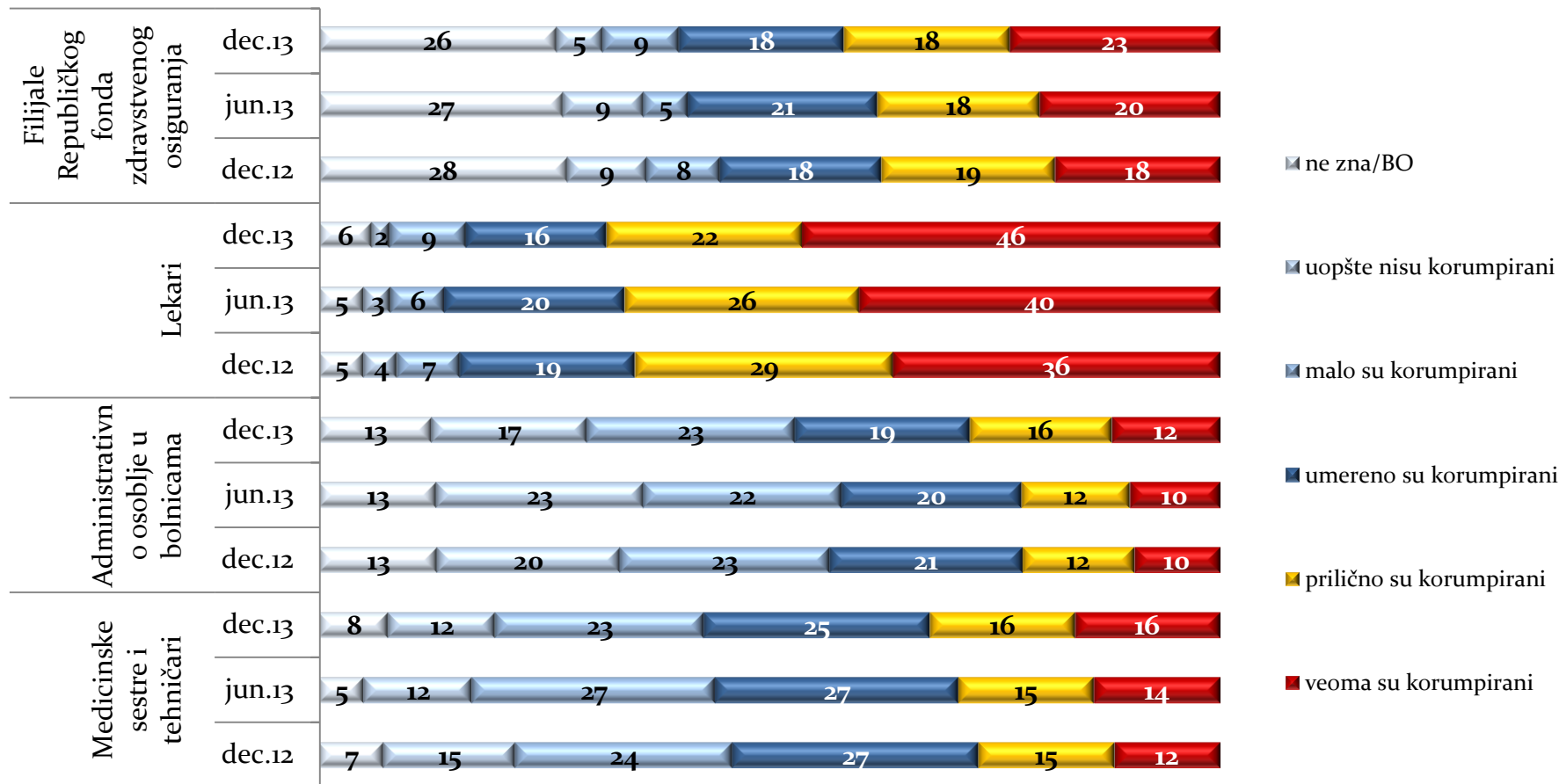
NA OSNOVU ČEGA SMATRATE DA JE KOD NAS RAŠIRENA KORUPCIJA U ZDRAVSTVU?

Procenat ispitanika sa ličnim iskustvom o postojanju korupcije u zdravstvu smanjio se za 7%, što se može tumačiti i nešto manjim brojem slučajeva korupcije u poslednja tri meseca.

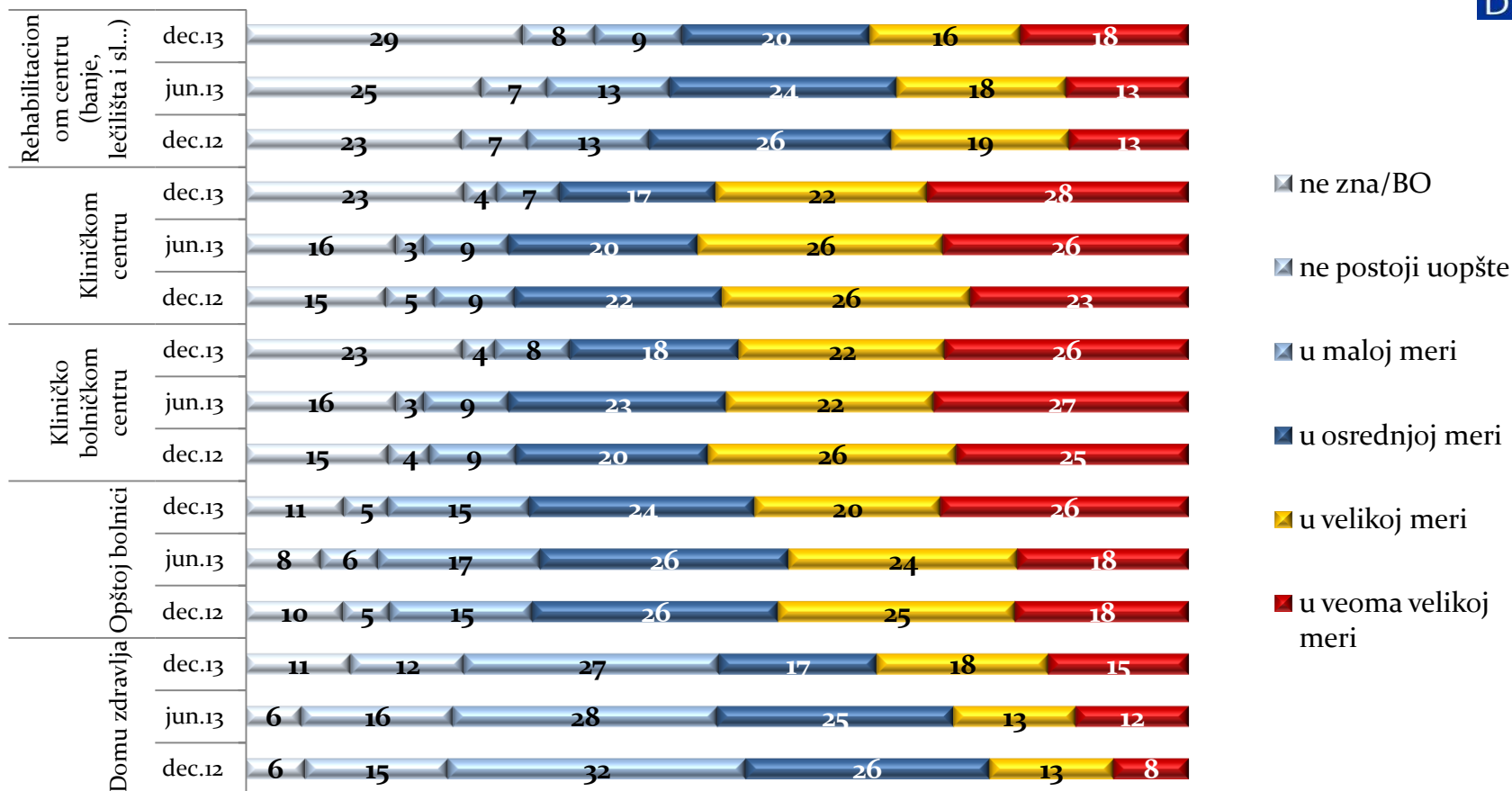

PERCEPCIJA NIVOA KORUPCIJE KOD ZDRAVSTVENIH RADNIKA U SRBIJI

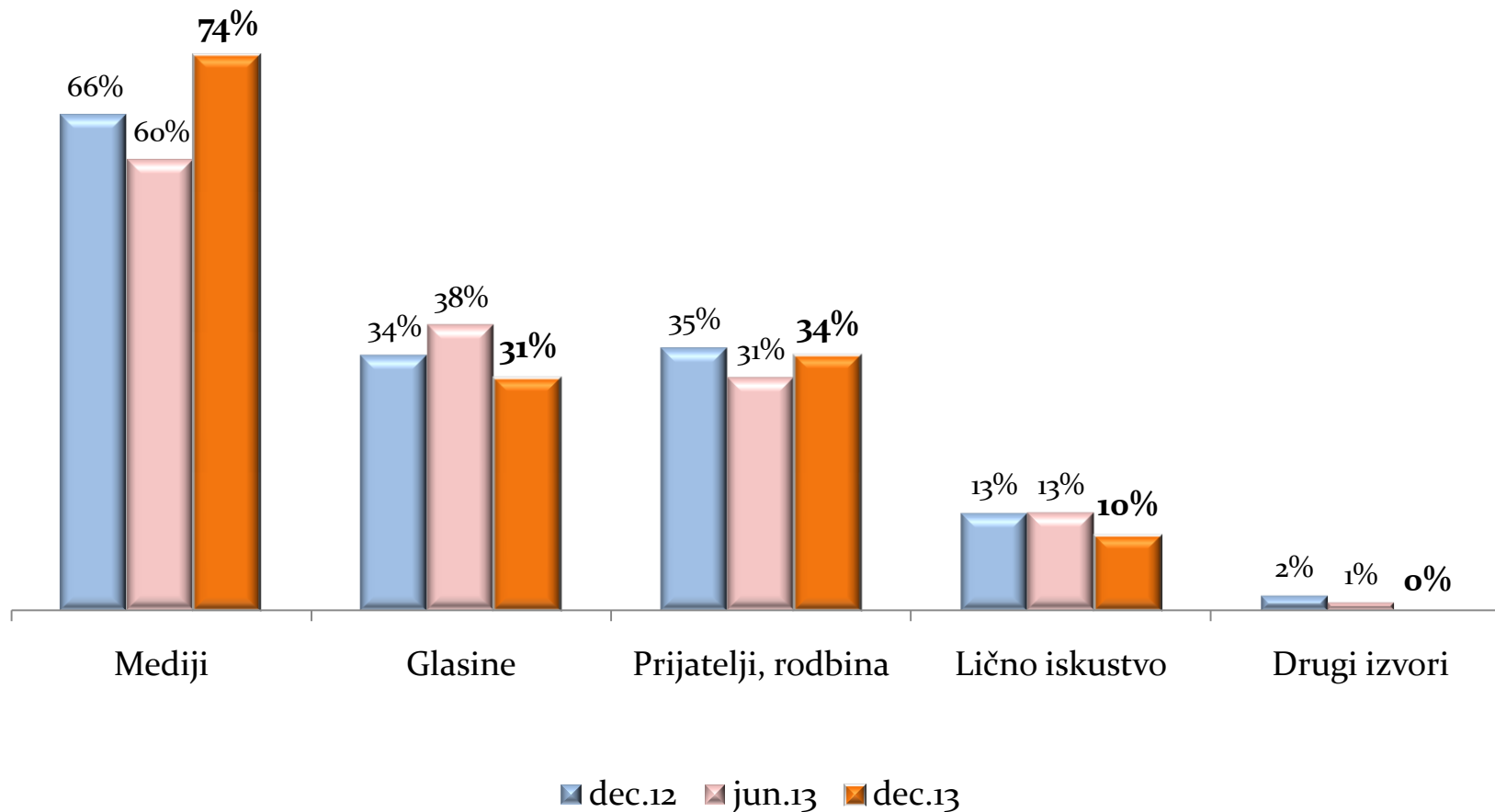
Broj onih koji veruju u apsolutnu korumpiranost lekara je porastao za 6% u odnosu na junski istraživački ciklus!

PERCEPCIJA NIVOA KORUPCIJE U MEDICINSKIM USTANOVAMA

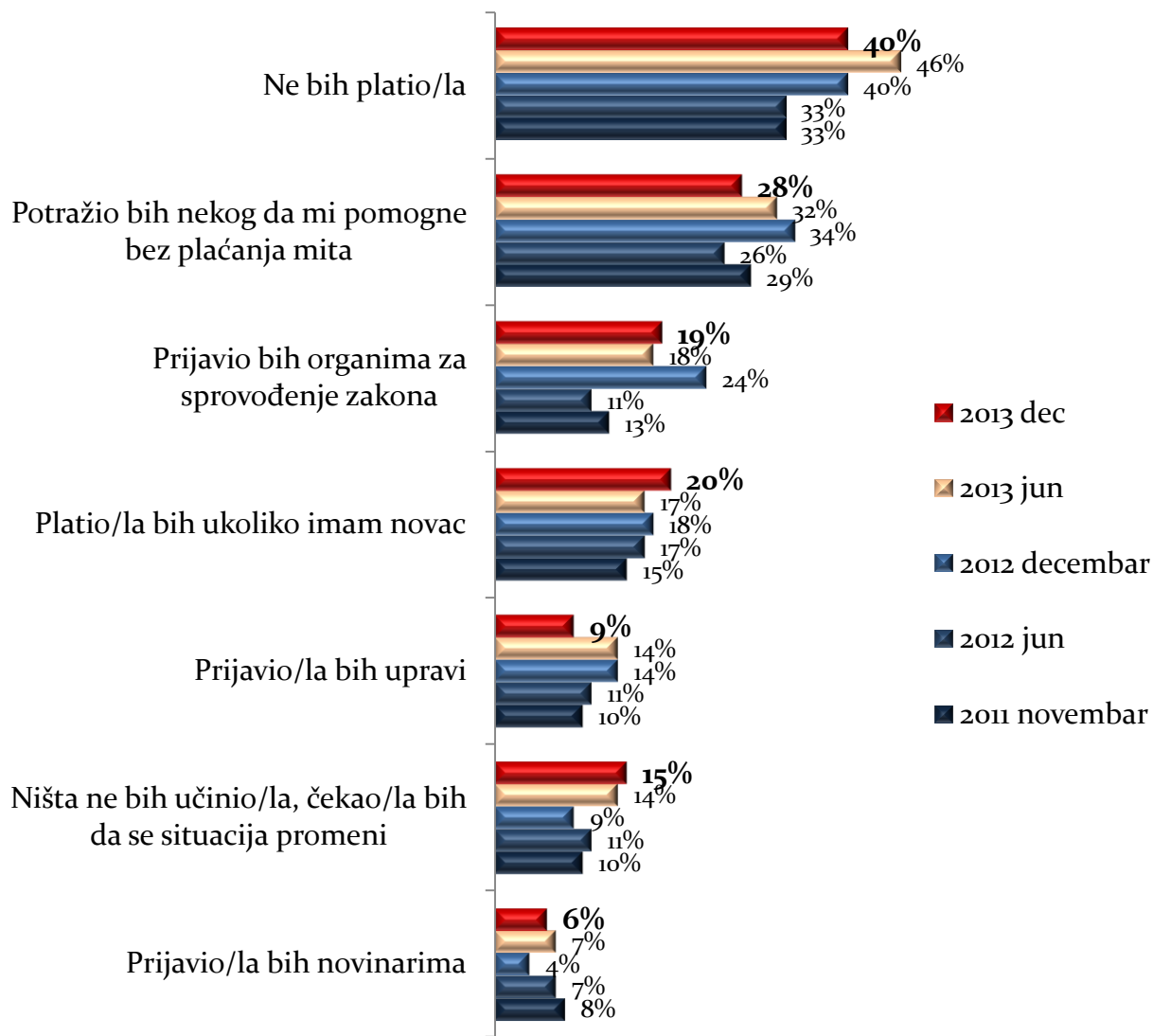
Trendovi koji se tiču nivoa korupcije u različitim medicinskim ustanovama, a koji su uspostavljeni u prethodna dva ciklusa, i dalje važe. Nivo korupcije je najizraženiji u kliničko-bolničkim centrima, kliničkim centrima i opštim bolnicama, dok se znatno manji nivo korupcije vezuje za rehabilitacione centre i domove zdravlja.

IZVOR INFORMACIJA O KORUPCIJI

Manji broj slučajeva korupcije u prethodna tri meseca je uslovio da se građani o korupciji sve više informišu putem medija, a sve manje kroz sopstvena i iskustva sebi bliskih ljudi.

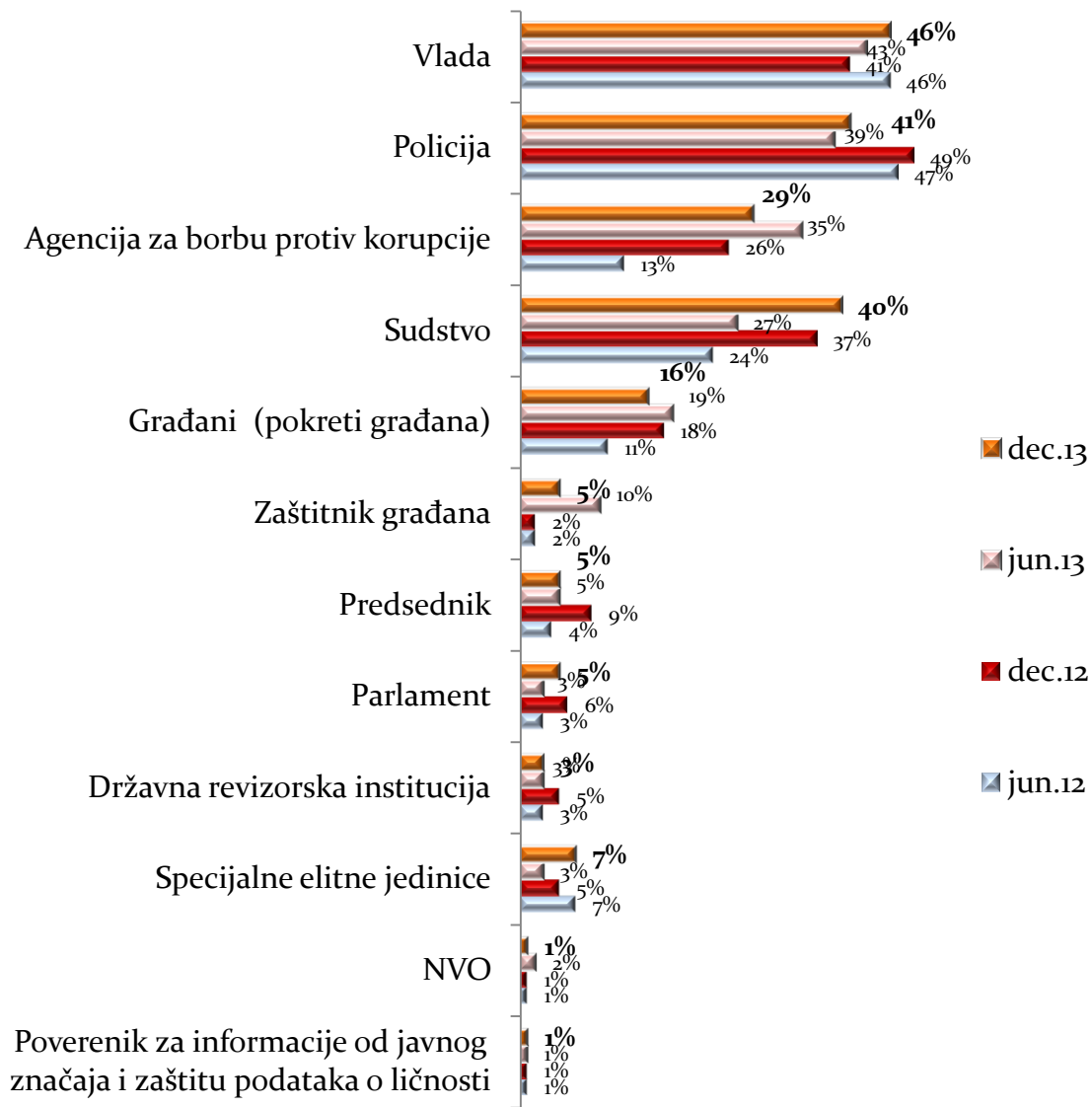
UKOLIKO BISTE SE NAŠLI U SITUACIJI DA VAM NEKO DIREKTNO TRAŽI MITO, ŠTA BISTE URADILI?

Broj ispitanika koji su spremni da daju mito je vraćen na nivo iz marta 2010. godine kada je takođe jedna petina ispitanika bila spremna da plati kako bi mimo zakonskih procedura rešila problem ili uspešno obavila posao.

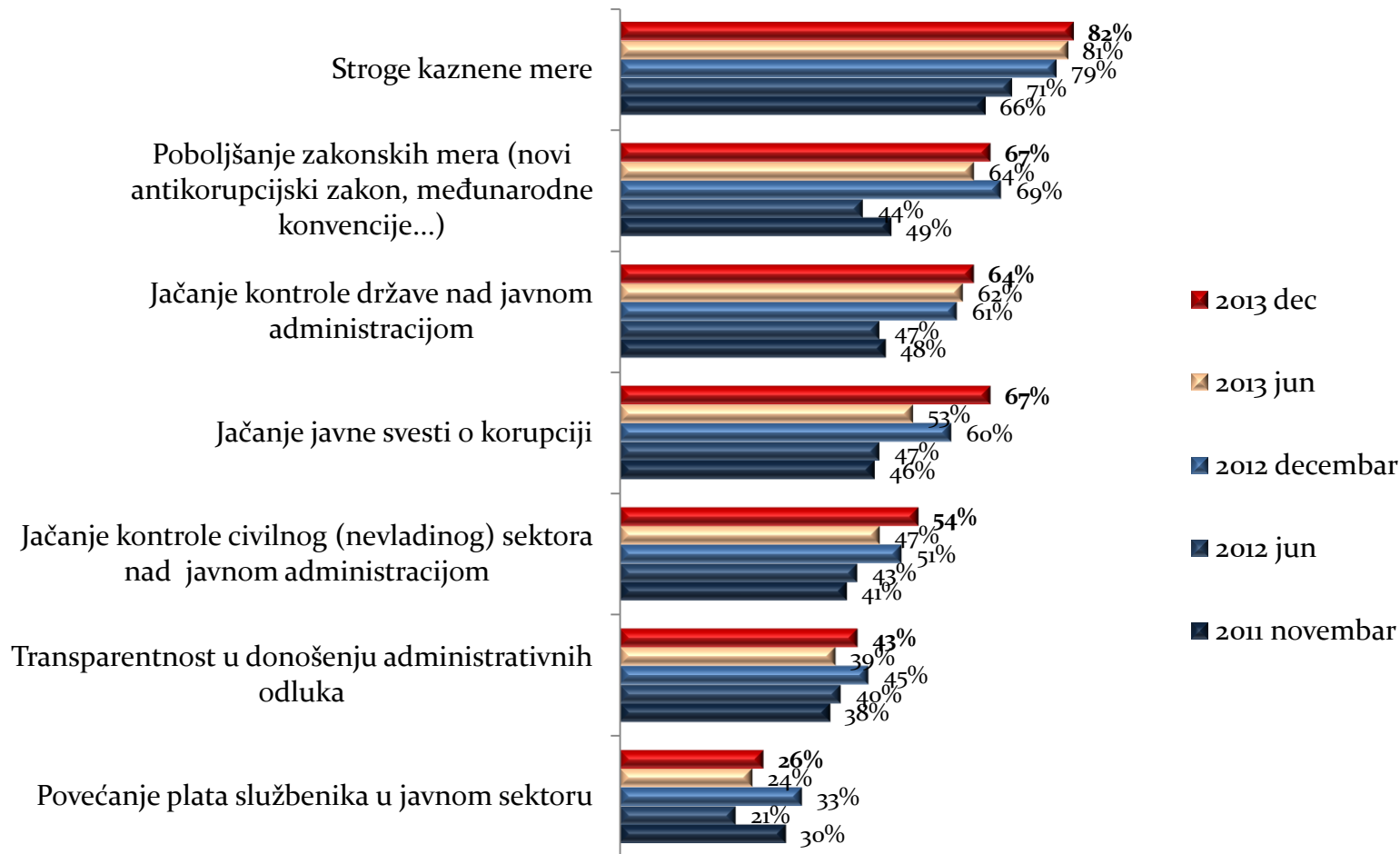
Nastavlja se stagnacija u kategoriji onih ispitanika koji bi slučaj u kome je od njih traženo mito prijavili organima za sprovođenje zakona, a pad u kategoriji ispitanika koji bi slučaj korupcije prijavili nadležnoj upravi.

KO BI TREBALO DA BUDE NA ČELU BORBE PROTIV KORUPCIJE?

Vlada je u od samog početka prepoznata kao organ od koga građani dosta očekuju u ovom procesu, a u poslednja dva ciklusa je preuzela primat u borbi protiv korupcije od policije koja je u odnosu na junski istraživački ciklus ipak za nijansu, sa 39% na 41%, povećala procenat onih koji je smatraju najadekvatnijim organom za suprostanje korupciji u zemlji. 40% ispitanika koji smatraju da sudstvo treba da predvodi borbu protiv korupcije je najbolji rezultat koje je sudstvo postiglo u dosadašnjem toku ovog istraživačkog projekta!

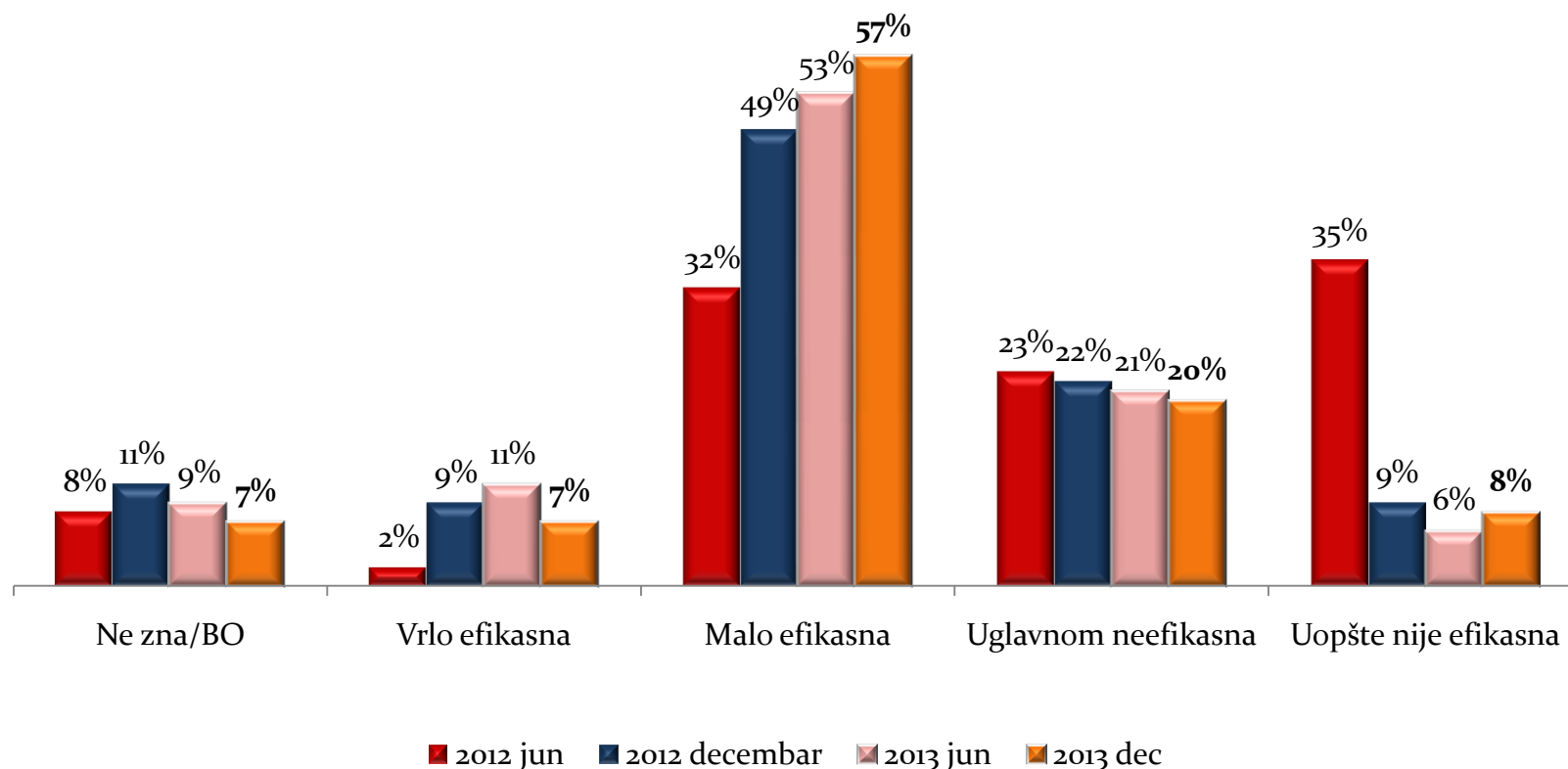
KOJI JE NAJBOLJI VID BORBE PROTIV KORUPCIJE?

Korupcija i kriminal moraju biti strogo sankcionisani i za ovo se zalaže 82% ispitanika!

Ispitanici dosta očekuju i od poboljšanja zakonskih mera, ali i od jačanja svesti o korupciji među građanima Srbije. Po 67% ispitanika podržava i jedan i drugi vid borbe protiv korupcije.

KOLIKO JE VLADA EFIKASNA U BORBI PROTIV KORUPCIJE?

Procenat onih koji smatraju da postoji određena efikasnost u naporima Vlade da se suzbije korupcija u zemlji je istovetan kao i u prethodnom ciklusu (64%). Određenu stagnaciju u radu Vlade na suzbijanju korupcije možemo primetiti kroz činjenicu da se smanjio procenat onih koji napore Vlade ocenjuju vrlo efikasnim, a povećao broj onih koji smatraju da su oni malo efikasni.

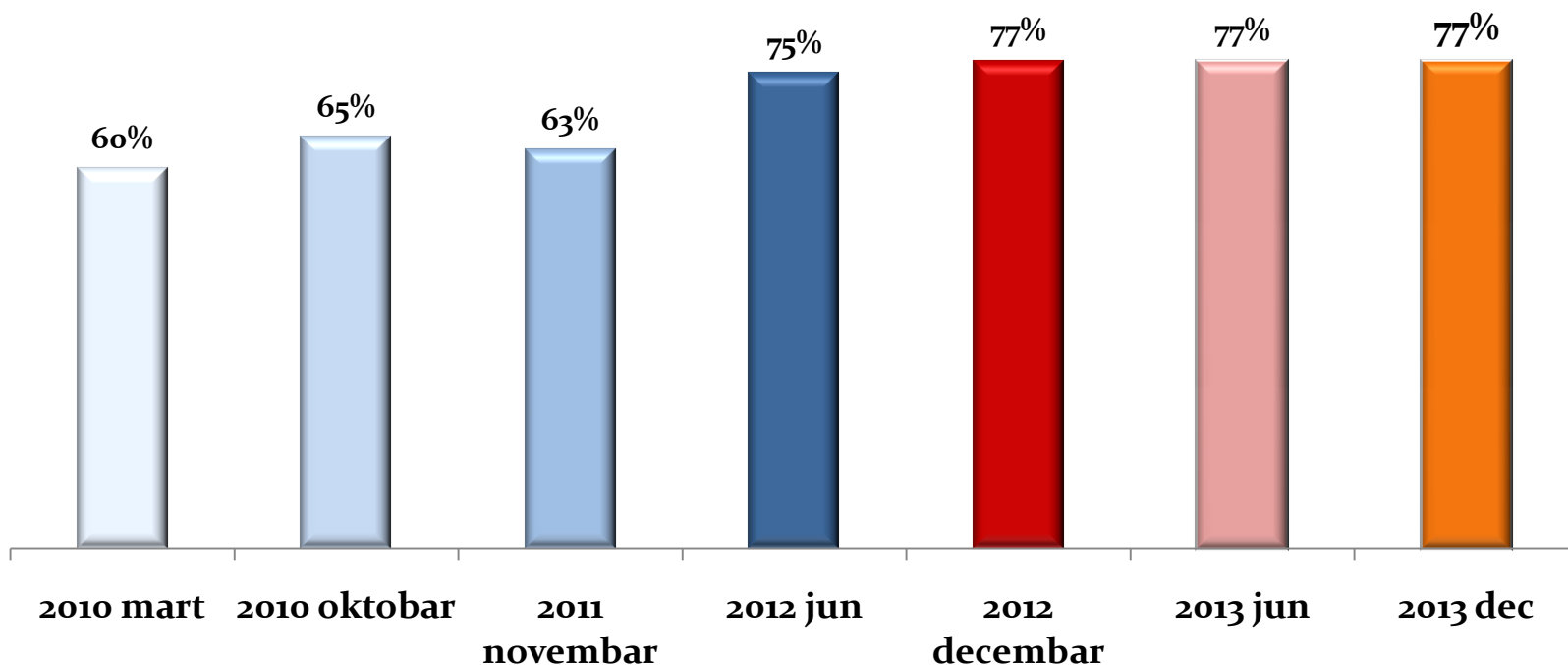
PERCEPCIJA RADA AGENCIJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE

REPUBLIKA
SRBIJA
AGENCIJA
ZA BORBU
PROTIV
KORUPCIJE

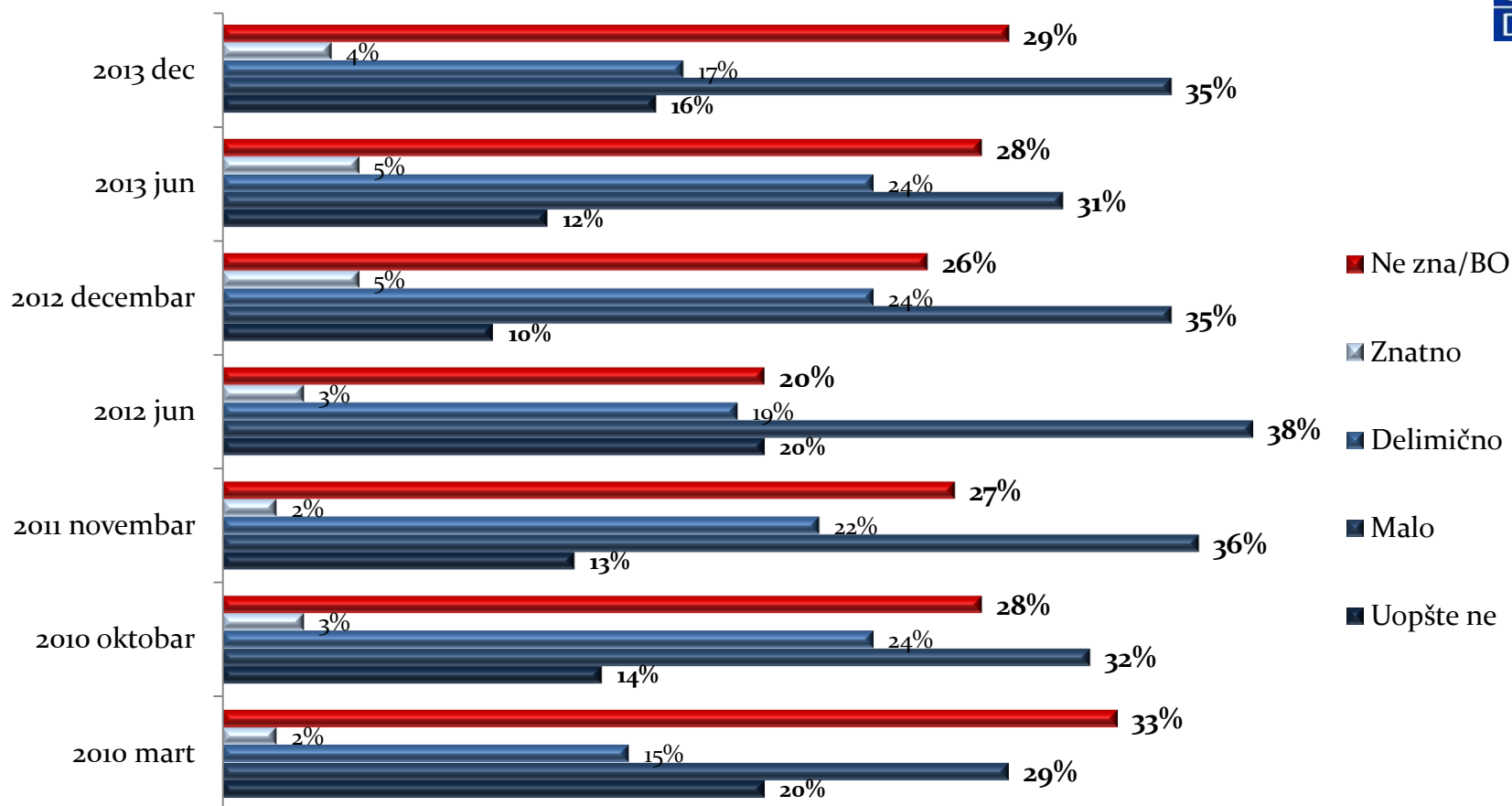

PREPOZNATLJIVOST RADA AGENCIJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE

Prepoznatljivost rada Agencije za borbu protiv korupcije u poslednja tri ciklusa je na istom, veoma visokom nivou – 77%.

KOLIKI JE DOPRINOS AGENCIJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE?

Mirniji i slabije medijski praćen period u radu Agencije koji je nastupio po okončanju praćenja finansiranja izborne kampanje, a koji je uslovio smanjenu percepciju aktivnosti ove institucije u očima prosečnog građanina, je doprineo smanjenju procenta građana koji smatraju da Agencija daje adekvatan doprinos borbi protiv korupcije u ovom trenutku.

HVALA NA PAŽNJI

